

En hobby: – Jeg har alltid sett på det å være politiker som en hobby. Siden årtusenskiftet har denne jobben vært et privilegium, sier Yngve Brox.

Den milde kjempen fra Høyre

Hvis det finnes en underdog i Trondheim, er det Høyres Yngve Brox, tro det eller ei.

Tekst og foto: Øystein Lie

Sitter Yngve Brox, høyremann siden midten av 1980-tallet og siterer Gro, landsmoderen?

Jo, han sier:

– Alt henger sammen med alt. Det sa Gro.

En høy mørk mann som smiler bredere enn det øynene hans sitter. Sidesveis, pianofingre og lange utstrakte ben.

Det er Yngve, grovt sagt.

Yngve er også han som krøller bena under bordet for å drive overkroppen enda lengre fremover. Som inderligst ligger langflat over bordet; en skihopper midt i et svev, med munnen på vidt gap svelger han all luft; en luft han tar sats i for å holde lange enetaler, og som nå sier at lokalpolitikk er rikspolitikk og rikspolitikk er lokalpolitikk. At alt henger sammen med alt.

Så snakker han langsomt. Det må vel være nedslaget.

– I politikk går beslutningene veldig, veldig tregt.

Så et nytt hopp i tempoet.

– Det er både en styrke og svakhet, sier Yngve, og forteller at det tar tid å gjøre gode avgjørelser, veie for og imot – og bra er det – men samtidig gjelder det å bestemme seg for noe, gå for noe, før det blir for sent.

Yngve planter pekefingeren i bordplaten.

– Det offentlige virkemiddelapparatet står i dag på tidevannet.

En Ap-politiker jeg kjenner godt vitset med at hvis en skal få støtte, så bør en helst være kvinne, bosatt i Tydal og søke om støtte til å kjøpe tråler – det virker å være en fordel å være så fjern som mulig unna der det skjer som mulig. Virkemiddelapparatet er laget for å bekjempe urbaniseringen, som uansett presser seg på.

Yngve spretter tilbake i stolen, men har ikke tenkt å stoppe av den grunn.

– Det bevilges mye penger i Norge, men det fylles ikke på penger på riktig tid og sted. Jeg hørte nylig om ei jente som vil starte en bedrift som skulle selge sunn fast-food, men hun får ikke penger fordi hun ikke bor i distriktene! Alternativet er at hun flytter til Oslo, Bergen eller Stavanger.

– Typisk, sier Yngve.

“ – *Jeg kunne ikke si nei, jeg måtte bli medlem, hun var smellvakker.* ”

Frir til næringslivet. Tilbake til at alt henger sammen med alt: Det er en kjent sak at Høyre vil fjerne eiendomsskatten, fordi partiet mener det tyner folket og bedriftene.

– Oslo har null eiendomsskatt, Bergen har halvert den, men i Trondheim har den økt med 200 prosent på få år, en avgift som gir kommunen 400 millioner kroner i kassa. Næringslivet i byen betaler 30-40 prosent av dette. I tillegg er denne skatten dypt usosial for folket – den rammer alle, uansett betalingsevne.

– *Men når en fjerner noe, så blir ting borte. Det gjelder vel for penger også?*

– Ja, det kan du si, men vi har ikke tenkt å kutte eiendomsskatten over natten. Vi vil fryse den, og på sikt redusere den til null. Kommuneøkonomien er i vekst, og vi ønsker i tillegg å effektivisere kommunen mer. Vi vil lage bedre tjenester til folk i byen samtidig som vi reduserer eiendomsskatten, sier Yngve.

Og nå kommer han til sluttpoenget:

– Dermed vil det bli mer attraktivt for både folk og næringsliv å slå seg ned i byen. Et robust næringsliv vil gi økt skatteinntekter for kommunen, som til slutt kommer alle til gode, sier Yngve.

Krever skjerping. Nå kan det virke som om Yngve og hans Høyre er så altfor opptatt av Ap, og det er kanskje lett å gå med skylapper ettersom de røde med diverse attributfarger har styrt byen i snart ti år på rad. Men, som Yngve sier, det er ingen lovmessighet at Ap fortsatt skal sitte med makten. Høyre hadde jo sine 13 år, fra 1990 til 2003.

– Det er 70-80 prosent sikkert at vi vinner valget, sier Yngve med et smil. Politikken veier er som kjent uransakelige. Men skulle Høyre få makt, vil Trondheim bli annerledes, lover Brox. Mindre offentlig styring, selvsagt med det sikkerhetsnett som trengs. Han sier at partiet vil få fart på utbyggingen på Nyhavna og

Snåsamannen med prosentregning. – Det er 70-80 prosent sikkert at vi vinner valget, håper tror Yngve og ler.

Brattøra, men også slippe det private næringsliv til på Sluppen og Tempe. Trondheim skal bli så attraktiv at bedrifter som vurderer å slå rot i Oslo, Stavanger og Bergen til slutt velger Trondheim. For som de fleste har fått med seg; næringsliv handler ikke bare om bedrifter – det handler om mennesker, barnehager, eldreomsorg – og like mye å fortelle andre hva Trondheim er.

– Vi må få de rette menneskene til å satse og bosette seg her. Jeg snakket med en topp kvalifisert inder som vurderte å flytte hit. Men da han undersøkte ståa blant skolene, valgte han Oslo. Vi er enige med Ap at det er bra med fine skolebygg, men vi mener at innholdet er vel så viktig. Elever på Lakkegata skole i Oslo, en skole med førti ulike nasjonaliteter, scorer bedre på norskprøvene enn elever i Trondheim, sier han og slår ut med hendene.

– Med Trondheim som kunnskapshovedstad, er det et mål å være best til enhver tid. Ikke på alt, men best på det vi vil være best på, legger han til.

– Hvis en ser for seg en fra Oxford, tenker en ofte at det må være en med hjerne og dannelse. Folk utenfra sier sjelden trondhjemmer, de sier heller trønder og forbinder det med Rosenborg, bart og DDE – tanken streifer sjelden innom ord som kunnskapsby?

– Ja, og det er et kjempeproblem. Miljøet på eksempelvis Gløshaugen scorer godt på internasjonale tester, men det er ikke nok. Det er kritisk viktig at NTNU, Sintef og HiST får et kjempeløft. Det er nå vi må gjøre det. Norges fremtid skapes i Trondheim, det er her hjernekraftverket er.

– Men alle lokalpolitikere sier det?

– Ja, og det er her det svikter. Politikk handler ikke bare om å gi penger, det handler om å gi penger akkurat på riktig tidspunkt til akkurat riktig formål, gjerne til et innovativt miljø. Og vi kan ikke være best på alt, men NTNU, Sintef og HiST må være i verdensklasse. Ta Moser, hjerneforskerne, de er helt i front. Marintek er også helt der oppe. Trondheim er god innen it, men kan ikke være ledende. Vi må tenke på tvers av partiene, akkurat slik vi gjorde da flykambasen ble lagt til Ørlandet. Først da kan vi få det til, sier han.

Autografsamleren. Vi spoler litt tilbake, og spør hvordan Yngve Brox ble politiker.

Tilfeldig, egentlig – han ville ha luft under vingene, han ville se Oslo. Moren var Høyrekvinne, og hun skulle på landsmøte.

Fortsett slik: – Dette skjer utrolig sjelden, sier Yngve Brox, lett beflippet etter at en tilfeldig forbipasserende vil fortelle han at han gjør en god jobb.

Om han kunne bli med?

Yngve trålet Oslo gatene, skrev ned gatenavn i en blokk for å huske veien tilbake.

– Mamma sa at hvis jeg først skulle bli med til Oslo, så burde jeg vel dra innom landsmøtet for å sjekke hva det var, sier Yngve.

Så sto han midt i høyrebølgens glansdager. Høyre var i regjering, en selvsikkerhet hadde bredt seg i forsamlingen. Det var så mange som deltok at de måtte bruke det største lokalet de kunne finne, Folkets Hus. Snakk om symboltyngde.

Yngve tittet rundt. Klarte kanskje å si noe, han husker ikke.

Kåre Willoch sa i alle fall:

– Så du vil ha autografen min?

Yngve fikk to til; Lars Roar Langslet og Svenn Stray.

På vei hjem møtte han Anne Kathrine Slungård, som da var 20 år.

– Jeg kunne ikke si nei, jeg måtte bli medlem, hun var smellvakker.

En pause.

– Hun er fortsatt vakker, synes jeg.

Så ble han kasserer i Unge Høyre i Malvik.

Det ene vervet tok det andre, årene gikk og han begynte å studere. Bodde på Waisenhuset vis-à-vis Nidarosdomen, satt på benker i nærheten og studerte byens stolthet fra ulike vinkler, og gikk lange turer opp til Festningen.

Vi går nå også.

Ved Lykkens Portal kommer en fyr slentrende med bæreposer, og sier han bare må – og de hilser på hverandre.

– En god jobb du gjør, fortsett slik, sier han.

Vi går oppover, i traseen til sykkelheisen. Omsider utsikt over byen.

– Å spasere gir en ro, tid til å reflektere. Det hender jeg tar meg en tur også nå. For å klarne hjernen, kanskje lufte frustrasjonen, sier han lett andpusten.

Bompenger på vei. Himmelen er blåsvart og skummel. Det regner mer enn det gjorde før, men så klarer det opp igjen. Over byen kan en høre suset av bilene som brøyter vei gjennom dammene. Snart vil det komme opp bomstasjoner igjen. Mange flere enn før.

Det er bra, mener Yngve.

– Vi har innsett at det må bompenger til for å få bygget veier. Det er godt mulig Frp er uenig, men vi vil være ærlige overfor velgerne; et nei til bompenger vil si nei til nye veier. Høyre har i tillegg bidratt til å få fremskyndet byggingen av E6-sør, den skulle opprinnelig stå ferdig i 2024 – nå er byggestopp satt til 2019, sier han.

– E6-sør er en av Næringsforeningens viktigste saker. Hvordan har dialogen med NiT vært?

– God, vil jeg si. Før valget hadde foreningen mange sammen-

fallende synspunkter med våre, samtidig som de er en krevende og profesjonell dialogpartner. Jeg opplever dem som en viktig stemme på vegne av næringslivet i byen. Hvis Næringsforeningen er misfornøyd med noe så er det at vi tar inn for lite bompenger. Foreningen er utålmodige, og vil at vi skal få gjennomført mange flere prosjekter raskere.

Yngve myser mot byen.

I synsranden står Brattøra og Nyhavna og verker.

Der er alt i stampe.

– Næringsarealer og boliger, sier Yngve. – De neste atten årene blir vi tretti tusen flere i byen, fortsetter han.

Nytt blikk vestover, nye skyer kommer inn.

– Havna flyttes til Orkanger, ingen tvil. Avstanden er liten til Trondheim, tross alt. Orkanger er mest fremtidsrettet og realistisk. Stjørdalspolitikere vil ikke ha havn, og det skal mye til for å få tvunget igjennom et vedtak – staten må inn, sier han.

– Hva med å gå med på Aps forslag om å legge havna på Hell, slik at det blir fart i sakene?

– Problemet er at forslaget deres fører til at hele prosessen vil ta lang tid. Vårt alternativ er det mest realistiske og ikke minst har det full støtte i Jernbaneverkets nye utredning.

– Hva med toggodset?

– Torgård på Tiller eller Søberg i Melhus. Det ene henger sammen med det andre.

Han forteller at Høyre ønsker at Nyhavna og Brattøra skal bli en bydel med 20 000 arbeidsplasser og 10 000 boliger. Da må det skje noe der.

– Vi ønsker en ny, stor hall i området, en hall som kan arrangere konserter for 10 000 mennesker, kanskje huse store idrettsarrangementer, slike ting. Det finnes flust av band i mellomsjiktet som ikke spiller på stadioner, og som gjerne tar en avstikker til Trondheim hvis de likevel er i Oslo. I Finland og i Irland drives slike haller på kommersiell basis allerede, så hvorfor ikke i Trondheim, sier Yngve Brox, og tar en siste titt over byen før han tar fatt på hjemturen.

CV:

Yngve Brox, født 1970

- Oppvokst i Mostadmark i Malvik
- Ble med mor på landsmøte som 14-åring, fikk autografen av Kåre Willoch.
- Kasserer i Unge Høyre i Malvik, 14 ½ år gammel.
- 12 år på Steinerskole, ett år på folkehøgskole. Nok dilldall, mente han, og så bars det i militæret.
- Som 21-åring leder i Unge Høyre Sør-Trøndelag.
- Dro til Oslo to år senere; som organisasjonssekretær i Høyre. Besøkte alle fylker, unntatt Finnmark.
- Tilbake til Trondheim midt i EU-kampen i 1994, for å sanke ja-stemmer.
- Halvstudert røver med psykologi grunnfag, historie mellomfag – skulle ta statsvitenskap og bli journalist – men den gang ei.
- Ble offisielt sammen med Maria Sundby Brox under avslutningsshowet for VM på ski på Torvet, 1. mars 1997. De giftet seg senere, og har to barn.
- 1999 og nok en tur til Oslo. Jobbet under Erna Solberg i tre år, som kommunalpolitisk sekretær.
- Retur til Trondheim, denne gang som heltidspolitiker i fylkestinget fra 2001-2008. I samme periode leder av Trondheim Høyre fra 2003-2008.
- Bystyret siden 2007, formannskapet siden 2008.
- Arbeidserfaring utenom politikken er ikke all verden. Jobbet sporadisk som ekstrahjelp på Cubus i Trondheim, og pushet klær på folk i tidsrommet 1988 til 1999.

F

Patriot. Yngve kan sin by inn og ut. – Jeg visste at jeg alltid kom til å bo i byen – selv om jeg hadde tre opphold i Oslo, sier han.